

DREPT BANCAR ȘI VALUTAR

1. Date despre unitatea de curs/modul

Facultatea	Construcție Geodezie și Cadastru				
Departamentul	Drept				
Ciclul de studii	Studii superioare de licență, ciclul I				
Programul de studiu	0421.1 Drept				
Anul de studiu	Semestrul	Tip de evaluare	Categoria formativă	Categoria de opționalitate	Credite ECTS
III (învățământ cu frecvență) IV (învățământ cu frecvență redusă)	VI VIII	E E/LV	S – unitate de curs de specialitate	A - unitate de curs la alegere	4

2. Timpul total estimat

Total ore în planul de învățământ		Din care				
		Ore auditoriale		Lucrul individual		
		Curs	Laborator/seminar	Proiect de an, LV	Studiul materialului teoretic	Pregătire aplicații
Zi	120	30	30	20	30	30
f/r	120	10	10	20	40	40

3. Precondiții de acces la unitatea de curs/modul

Conform planului de învățământ	Teoria generală a dreptului; Drept constituțional; Drept civil I, Drept civil II, Drept civil III, Drept civil IV, Dreptul comercial.
Conform competențelor	Capacitatea de analiză, sinteză și de utilizare adecvată a ansamblului integrat, coerent, dinamic și deschis de cunoștințe și abilități în vederea aplicării lor asupra diferitor raporturi juridice. Capacitatea de a susține public un discurs coerent, logic și retoric.

4. Condiții de desfășurare a procesului educațional pentru

Curs	Pentru prezentarea materialului teoretic în sala de curs este nevoie de proiector și calculator. Pentru cursul interactiv, dezbatere, problematizare – tablă interactivă. Nu vor fi tolerate întârzierile studenților, precum și convorbirile telefonice în timpul cursului.
Laborator/seminar	Analizarea jurisprudenței și a actelor normative, soluționare de spețe – tablă interactivă

5. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CPL6. Organizarea activității juridice manageriale profitabile ✓ Identificarea corectă a reglementărilor legale și utilizarea raționamentelor juridice ✓ Explicarea și interpretarea modului în care fenomenul juridic se intersectează cu situațiile de fapt (modul în care o situație de fapt dobândește semnificații în plan juridic) ✓ Soluționarea problemei de drept pe care o ridică o situație de fapt ✓ Realizarea selecției corecte și argumentate între mai multe soluții care pot fi date unei situații de fapt ✓ Elaborarea unui studiu și / sau proiect profesional pornind de la încadrarea juridică a unei situații de fapt
Competențe	CT1. Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea

transversale	regulilor deontologice specifice domeniului CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă (cu elemente de interdisciplinaritate), cu respectarea palierelelor ierarhice
--------------	--

6. Obiectivele unității de curs/modulului

Obiectivul general	Cursul de Drept bancar și valutar va avea ca finalitate însușirea eficientă de către studenți a instituțiilor juridice ce compun această importantă ramură a dreptului, cu referire la organizarea și funcționarea sistemului bancar, statutul juridic al instituțiilor financiare și regimul juridic al operațiunilor bancare, valorificând în acest sens cadrul legal și abordările doctrinare în domeniu, toate acestea prin intermediul examinării regimului juridic aplicabil reglementărilor bancare ale UE etc.
Obiectivele specifice	- Să surprindă corect specificul evoluției istorice a dreptului bancar; - Să înțeleagă contextul apariției și dezvoltării băncilor comerciale; - Să distingă limbajul juridic bancar și dispozițiile legale bancare și valutare din multitudinea de limbajuri și dispoziții legale ale altor ramuri de drept; - Să definească noțiunile tuturor reglementărilor bancare - valutare prevăzute în legislația bancară; - Să identifice elementele constitutive ale unei bănci centrale într-un stat; - Să identifice elementele constitutive ale băncilor comerciale în RM; - Să sistematizeze și delimiteze atribuțiile BNM de atribuțiile băncilor comerciale; - Să interpreteze sub toate aspectele normele bancare - valutare atât naționale cât și pe cele internaționale la care RM este parte etc.

7. Conținutul unității de curs/modulului

Tematica activităților didactice	Numărul de ore	
	învățământ cu frecvență	învățământ cu frecvență redusă
Tematica prelegerilor		
T 1. Definiția dreptului bancar. Raporturile juridice bancare. Privire istorică asupra apariției și dezvoltării practicilor bancare	4	1
T 2. Practici bancare internaționale	4	1
T 3. Organisme financiare internaționale	2	1
T 4. Dreptul bancar comunitar	2	1
T 5. Statutul juridic al BNM	4	1
T 6. Băncile comerciale - veriga de bază a sistemului bancar	4	1
T 7. Contractele și operațiunile bancare	4	1
T 8. Organizarea plăților în băncile comerciale	2	1
T 9. Resursele bancare – formarea și gestionarea acestora	2	1
T 10. Operațiunile băncilor comerciale în valută	2	1
Total are curs:	30	10

Tematica activităților didactice	Numărul de ore	
	învățământ cu frecvență	învățământ cu frecvență redusă
Tematica lucrărilor de laborator/seminarelor		
S1. Definiția dreptului bancar. Raporturile juridice bancare. Privire istorică asupra apariției și dezvoltării practicilor bancare	4	1
S 2. Practici bancare internaționale	4	1
S 3. Organisme financiare internaționale	2	1
S 4. Dreptul bancar comunitar	2	1
S 5. Statutul juridic al BNM	4	1
S 6. Băncile comerciale - veriga de bază a sistemului bancar	4	1
S 7. Contractele și operațiunile bancare	4	1
S 8. Organizarea plăților în băncile comerciale	2	1
S 9. Resursele bancare – formarea și gestionarea acestora	2	1
S 10. Operațiunile băncilor comerciale în valută	2	1
Total ore seminare:	30	10

8. Referințe bibliografice

Principale	1. Anghelache C. Comerțul exterior: finanțare și analiza financiar bancară. București: Economică, 1999. 1. Aniței N.C., Lazăr R.E. Drept bancar și valutar. București: Universul juridic, 2011. 2. Băieșu A., Fidejusiunea. Ghidul judecătorului în materie civilă și comercială a Republicii Moldova. Chișinău, 2005. 3. Bercea Lucian. Drept bancar: studii. București: Universul Juridic, 2014, 288 p. 4. Burac V. Drept bancar. Curs de lecții. Chișinău, 2001. 5. Cornelia Grigoriță. Activitatea bancară: Manual. ed. A III-a. Chișinău: Cartier, 2005. 6. Gheorghe Carmen Adriana. Drept bancar. Ediția a 3-a. București: C.H. Beck, 2014, 360 p. 7. Ionescu L. Băncile și operațiunile bancare. București: Economică, 1996. 8. Lupașcu Zinaida Technical University of Moldova, Moldova Cojocariu Murariu Beatrice Narcisa, Murariu Sabin Maricel University of European Studies of Moldova, Banks - The Basic Link of the Banking System Moldova <i>International Conference — XXIIth Edition Risk in Contemporary Economy, 4th June 2021, Dunarea de Jos University of Galati, Romania Faculty of Economics and Business Administration</i>, file:///C:/Users/Admin/Downloads/Conference_Program_Sections.pdf 9. Lupașcu Zinaida Technical University of Moldova, Moldova Cojocariu Murariu Beatrice Narcisa, Murariu Sabin Maricel University of European Studies of Moldova, The Mortgage - A Pillar of the Modern Economy and an Integral Element of Economic Development file:///C:/Users/Admin/Downloads/Conference_Program_Sections.pdf 10. Regulamentul privind creditarea responsabilă a consumatorilor de către bănci, nr. 101 din 19.05.2022 (în vigoare 01.07.2022) 11. Regulamentul cu privire la investițiile băncilor în imobil, nr. 114 din 02.06.2022 (în vigoare 15.07.2022) 12. Regulamentul cu privire la deținerile calificate ale băncilor, nr. 113 din 02.06.2022 (în vigoare 15.08.2022) 13. Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului cu privire la standardele tehnice de
------------	--

	reglementare a supravegherii suplimentare a conglomeratelor financiare nr.31 din 13.02.2020 14.Regulamentul nr.274/2020 privind efectul de levier pentru bănci 15.Regulamentul cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.158 din 9 iulie 2020 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.188-192, art. 667) 16.Regulament cu privire la poziția valutară deschisă a băncii, aprobat prin HCA al BNM nr. 126 din 28.11.1997 17.Regulament cu privire la lichiditatea băncii, aprobat de CA al BNM, proces - verbal nr. 28 din 08.08.1997 18.Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de ajustare a evaluării creditului pentru bănci 19.Regulamentul cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor 20.Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci 21.Regulamentul privind modul de calcul și de plată a contribuțiilor la fondul de rezoluție bancară, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.74 din 20.03.2020 22.Regulamentul privind externalizarea activităților și operațiunilor băncii, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.46/2020 23.Regulamentul privind cerințele de acoperire a necesarului de lichiditate pentru bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.44 din 26.02.2020 (în vigoare din 01.10.2020) 24.Regulamentul privind licențierea băncii și a sucursalei băncii din alt stat, aprobat la Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.328 din 13.12.2019 25.Regulament cu privire la expunerile mari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv nr.109 din 5 aprilie 2019 26.Regulament privind tranzacțiile băncii cu persoanele sale afiliate, aprobat prin HCA al BNM nr.240/2013 27.Regulament cu privire la sucursalele și oficiile secundare ale băncilor aprobat prin HCE al BNM nr. 147 din 17.05.2019 (în vigoare 24.06.2019) 28.Planul de conturi al evidenței contabile în băncile licențiate din Republica Moldova, aprobat prin HCA al BNM, proces-verbal nr.15 din 26.03.1997 29.Regulament privind cadrul de administrare a activității băncilor nr. 322 din 20.12.2018, în vigoare 04.04.2019 30.Regulament cu privire la cerințele față de membrii organului de conducere al băncii și al societății financiare holding sau holding mixte, conducătorii sucursalei unei bănci din alt stat, persoanele care dețin funcții-cheie și față de lichidatorul băncii în proces de lichidare, aprobat prin Hotărârea comitetului executiv al BNM nr.292 din 29.11.2018 31.Regulament privind controalele pe teren (inspecțiile) la bănci 32.Regulament cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea prestatorilor de servicii de plată nebancari, nr. 202 din 9 august 2018 33.Regulament cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea caselor de schimb valutar și hotelurilor, nr. 201 din 9 august 2018 34.Regulament cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.200 din 9 august 2018
--	--

	35. Regulament cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate nr.114 din 24.05.2018 36. Regulament cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci 37. Regulament cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate 38. Regulamentul cu privire la auditul extern al băncilor, aprobat prin HCE al BNM nr.118 din 24.05.2018 39. Regulament cu privire la calculul de către bănci al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit 40. Regulament cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare pentru bănci 41. Regulament cu privire la tratamentul riscului operațional pentru bănci potrivit abordării de bază și abordării standardizate 42. Regulamentul cu privire la fondurile proprii ale bancii și cerințele de capital, modificat prin HCE nr.161 din 26.08.2021 43. Regulament cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor 44. Regulament cu privire la operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.78 din 11 aprilie 2018 45. Regulament privind cerințe minime pentru Sistemele Informaționale și de Comunicare ale băncilor, aprobat prin HCE al BNM nr.47 din 14 martie 2018 46. Regulament cu privire la deținerea de către bănci a cotelor în capitalul persoanelor juridice, aprobat prin nr.330 din 01.12.2016 47. Regulament privind cerințele față de documentele contabile interne, aprobat prin HCA al BNM nr. 381 din 15.12.2005 48. Regulament cu privire la deținerile în capitalul social al băncii, aprobat prin HCA al BNM nr. 127 din 27 iunie 2013 49. Regulament cu privire la calculul drepturilor de vot și înregistrarea transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncilor, aprobat prin HCA al BNM nr.130 din 04.07.2013 50. Regulament cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, aprobat prin HCA al BNM nr.231 din 27.10.2011 51. Regulament privind organizarea contabilității în băncile din Republica Moldova, aprobat prin HCA al BNM nr.238 din 10.10.2002 52. Regulament cu privire la contopirea sau absorbția băncilor din Republica Moldova, aprobat prin HCA al BNM nr. 143 din 02.06.2000 53. Regulament cu privire la investițiile băncilor în imobilizări corporale, aprobat prin HCA al BNM nr.384 din 23 decembrie 1999 54. Regulament privind autorizarea unor operațiuni valutare de către Banca Națională a Moldovei, aprobat prin HCA al BNM nr.51 din 05.03.2009 55. Regulament privind condițiile și modul de efectuare a operațiunilor valutare, aprobat prin HCE al BNM nr.29 din 13.02.2018 56. Regulament privind unele aspecte aferente exportului și importului de numerar și cecuri de călătorie de către bănci, aprobat prin HCE al BNM nr.165 din 14.06.2019 57. Regulamentul privind activitatea unităților de schimb valutar, aprobat prin HCE al BNM nr.335/2016 58. Regulamentul privind licențierea, controlul și sancționarea unităților de schimb valutar, aprobat prin HCE al BNM nr.304/2016 59. Regulament privind condițiile de acordare rezidenților a creditelor în valută străină de
--	---

	către băncile licențiate, aprobat prin HCA al BNM nr. 16 din 22.01.2009 60. Regulament privind modul de eliberare de către bănci a permisiunilor pentru scoaterea mijloacelor bănești din Republica Moldova, aprobat prin HCA al BNM nr.15 din 22.01.2009 61. Regulament privind eliberarea de către Banca Națională a Moldovei a autorizațiilor pentru scoaterea mijloacelor bănești din Republica Moldova, aprobat prin HCA al BNM nr.14 din 22.01.2009 62. Regulament privind conturile rezidenților în străinătate, aprobat prin HCA al BNM nr.216 din 20.08.2015 63. Regulament cu privire la plasarea, tranzacționarea și răscumpărarea valorilor mobiliare de stat în formă de înscriere în cont, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.170/2018 și Ordinul ministrului finanțelor nr.129/2018 64. Regulament cu privire la operațiunile de piață monetară ale Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.188/2014 65. Norme cu privire la evaluarea activelor acceptate de Banca Națională a Moldovei ca garanții la acordarea creditelor băncilor, aprobate prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.211/2019 66. Regulament cu privire la asistența de lichiditate în situații de urgență, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.343/2019 (în vigoare din 30.06.2020) 67. Regulamentul cu privire la regimul rezervelor obligatorii, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.302 din 28.11.2019 68. Regulament cu privire la facilitățile permanente de creditare acordate băncilor de către Banca Națională a Moldovei, aprobat prin HCE al BNM nr.171 din 19.07.2018 69. Regulament privind stabilirea cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele străine, aprobat prin HCA al BNM nr.3 din 15.01.2009 70. - Regulament cu privire la funcționarea pieței monetare interbancare în moneda națională, aprobat prin HCA al BNM nr.222 din 21.11.2013 71. Regulament privind ratele de referință CHIBOR și CHIBID, aprobat prin HCA al BNM nr.110 din 30.05.2013 72. Regulament privind efectuarea operațiunilor pe piața valutară interbancară a Republicii Moldova, aprobat prin HCA al BNM nr.8 din 24.01.2013 73. Regulament cu privire la depozitele overnight acceptate de Banca Națională a Moldovei de la bănci, aprobat prin HCA al BNM nr. 65 din 27.03.2003 74. Regulament privind modul de efectuare de către bănci a operațiunilor cu cambii, aprobat prin HCA al BNM nr.156 din 02.06.2000 75. Regulamentul privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebancari și criteriile de aplicare a măsurilor de remediere și a sancțiunilor, , aprobat prin HCE al BNM nr.326 din 11.12.2019 (în vigoare din 03.02.2020) 76. Regulament cu privire la activitatea prestatorilor de servicii de plată nebancari, aprobat prin HCE al BNM nr. 217 din 16.08.2019 77. Regulament cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare, aprobat prin HCE al BNM nr.179 din 27.06. 2019 78. Regulament cu privire la participațiuni în prestatorii de servicii de plată nebancari nr. 159 din 05 iunie 2019 79. Regulament cu privire la activitatea de creditare a prestatorilor de servicii de plată
--	---

	nebankari, aprobat prin HCE al BNM nr. 158 din 5 iunie 2019 80. Regulament privind supravegherea Depozitarului central unic al valorilor mobiliare, aprobat prin HCE al BNM nr.158 din 11 iulie 2018 81. Regulament privind condițiile de acordare, suspendare și retragere a calității de participant la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, aprobat prin HCE al BNM nr.159 din 11 iulie 2018 82. Regulament privind prestarea serviciilor de plată prin intermediul sistemelor automatizate de deservire la distanță, aprobat prin HCE al BNM nr. 62 din 09.03.2017 83. Regulament cu privire la activitatea prestatorilor de servicii de plată în sistemele de remitere de bani, aprobat prin HCA al BNM nr. 204 din 15.10.2010 84. Regulament cu privire la transferul de credit, aprobat prin HCA al BNM nr.157 din 01.08. 2013 85. Regulament privind suspendarea operațiunilor, sechestrarea și perceperea în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancare, aprobat prin HCA al BNM nr. 375 din 15.12.2005 86. Regulament cu privire la cardurile de plată, aprobat prin HCA al BNM nr.157 din 01.08. 2013 87. Regulament cu privire la raportarea informației aferente Balanței de plăți, aprobat prin HCA al BNM nr. 61 din 11.09.1997
Suplimentare	1. Marian Nicolae. Noțiunea și natura juridică a contractului de credit bancar. În Revista Națională de Drept nr. 6, 2016, pp. 40-46 2. Sanduța Victoria. Secretul bancar și secretul profesional în dreptul bancar. În Revista Națională de Drept nr. 8, 2014, pp. 61-67 3. Turcu I. Operațiuni și contracte bancare: introducere în teoria și practica dreptului bancar. – București: Lumina – Lex, 1997. 4. Vonica, Romul Petru. Drept civil. Partea generală. București, 2001. 5. Агарков А.А. Основы банковского права. Учение о ценных бумагах, Москва, 1994. 6. Вишневский А.А. Банковское право Англии. – Москва: Статут. – 2000. 7. Гражданское право / Под ред. Сергеева А.П. и Толстого Ю.К. – Москва: Проспект, 2000. 8. Гражданское право. Учебник/Под ред. Калпина А.Г. – Москва: Юристъ, 2000. 9. Гражданское право: в 2-х т. Том II. Полутом 2 / Отв. ред. Е.А.Суханов, Москва, 2000. 10. Гражданское право: Том II. Полутом I: Учебник / отв.ред. Суханов Е.А. 2-ое изд. перераб. и доп., М.: БЕК, 2000. 11. Ефимова Л.Г. Банковские сделки: право и практика – М.: НИМП, 2001. 12. Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации, части второй / Под ред. проф. Т.Е. Абовой и А.Ю. Кабалкина. М., 2003. 13. Павлодский Е.А. Договоры организаций и граждан с банками. М., 2000. 14. Покровская В.В. Организация и регулирование внешне-экономической деятельности. – Москва: Юристъ, 2000. 15. Ion Turcu, Contractul bancar de credit intern // Revista de Drept Comercial, Lumina-Lex, București, 2000, № 1. 16. Irina Popescu, Considerente privind cauza actului juridic civil // Revista de Științe Juridice, Craiova, 2009, № 3. 17. Булгакова Л.Н. Экономическая диагностика предприятий при инвестиционном кредитовании // Финансы и кредит. – 2001, №15.

9. Evaluare

Curentă		Lucrări scrise curente: referate, proiecte.	Examen final
Atestarea 1	Atestarea 2		
Zi	30%	30%	40%
f/r	-	50%	50%
Standard minim de performanță			
Prezența și activitatea la prelegeri și seminarii; Obținerea notei minime de „5” la fiecare dintre atestări (studenții de la secția zi); susținerea lucrării de verificare (secția frecvență redusă); Activitate susținută în timpul semestrului; Exprimare clară și concisă a limbajului juridic; Însușirea noțiunilor de bază ale disciplinei Dreptul bancar și valutar; Soluționarea corectă a minimum 50% din totalul subiectelor din testul de examinare final.			

1. Desfășurarea activității didactice și de evaluare în mediul online

Platforma <i>Microsoft Teams</i> utilizată	Aplicația de videoconferință ce va fi utilizată	Condițiile tehnice necesare pentru participarea la procesul educațional și la procesul de evaluare	Modalitatea/platforma prin care suportul de curs poate fi consultat în format electronic și în care pot fi accesate alte resurse de învățare / bibliografice în format digital
		Studentul are nevoie de acces la mijloace tehnice specifice, în vederea participării la procesul educațional și la cel de evaluare: desktop / laptop / tabletă / smartphone conectate la internet, care permit accesul pe platforma <i>Microsoft Teams</i> utilizată, precum și instalarea aplicației de videoconferință folosite. În vederea desfășurării optime a procesului de învățământ, logarea studentului pe platforma de <i>Microsoft Teams</i> utilizată se va face exclusiv de pe contul instituțional (prenume.nume@dp.utm.md).	http://moodle.utm.md/course/view.php?id=1232

